

YOSHLARNING TA'LIM JARAYONIDAGI RO'LI

Akramova Muxlisaxon Ikromjon qizi ¹¹ Andijon davlat chet tillari instituti Roman-german va slavyan tillari fakulteti Nemis tili ta'lim yo'nalishi 301-guruh talabasi [Tel: +998777033163](tel:+998777033163)Isamutdinova Durdona Maripfjanovna ¹¹ Ilmiy maslahatchi:

ARTICLE INFO

ABSTRACT:

ARTICLE HISTORY:

Received: 26.11.2025

Revised: 27.12.2025

Accepted: 28.03.2025

KEYWORDS:

yoshlar, ta'lim,
o'rganish jarayoni,
zamonaviy ta'lim
usullari, motivatsiya,
ta'lim muhitining
ta'siri, shaxsiy
rivojlanish, tanqidiy
fikrlash, jamiyat
taraqqiyoti.

Ushbu maqolada yoshlarning ta'lim jarayonidagi roli va muhimligi tahlil qilinadi. Bugungi kunda yoshlar ta'lim olish jarayonida nafaqat bilim egallash, balki mustaqil fikrlash va tanqidiy yondashuvni rivojlantirishga ham intilmoqda. Shuningdek, maqolada zamonaviy ta'lim usullari, yoshlarning o'qish motivatsiyasi, ta'lim muhitining ularning shaxsiy rivojlanishiga ta'siri kabi jihatlar ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari yoshlarning ta'lim jarayonidagi faol ishtiroki nafaqat individual rivojlanishiga, balki jamiyat taraqqiyotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi.

KIRISH. Bugungi kunda yoshlarning ta'lim jarayonidagi roli tobora ortib bormoqda. Ta'lim nafaqat bilim olish jarayoni, balki shaxsiy rivojlanish va jamiyat taraqqiyotiga hissa qo'shishning muhim vositasi hisoblanadi. Yoshlar mustaqil fikrlashni shakllantirish, zamonaviy ta'lim usullaridan samarali foydalanish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish orqali o'z kelajagini qurmoqda. Ushbu maqolada yoshlarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki, motivatsiya omillari va ta'lim muhitining ularga ta'siri haqida so'z yuritiladi.

Yoshlar zamonaviy ta'lim tizimining asosiy qismi bo'lib, ular faol o'quv jarayoni orqali nafaqat bilim olishadi, balki o'z mustaqil qarashlarini ham shakllantirishadi. Bugungi ta'lim tizimida interaktiv usullar, guruhli mashg'ulotlar va innovatsion texnologiyalar yordamida

yoshlarning qiziqishi oshirilmoqda. Shu bilan birga, yoshlarning ta'limga bo'lgan motivatsiyasi ularning kelajakdagi muvaffaqiyatini belgilovchi muhim omillardan biridir.

Zamonaviy ta'lim usullari yoshlarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishga yordam beradi. Masalan, raqamli texnologiyalar va interaktiv o'quv dasturlaridan foydalanish o'quv jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Shu bilan birga, masalalarni amaliy hal qilishga asoslangan metodlar yoshlarning tanqidiy fikrlash va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Agar yoshlar o'z oldiga aniq maqsadlar qo'ysalar va ularga erishish yo'lida harakat qilsalar, ular nafaqat akademik yutuqlarga erishadilar, balki jamiyat taraqqiyotiga ham hissa qo'shadilar.

Ta'lim muhiti yoshlarning rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Quvonarlisi shundaki, zamonaviy ta'lim muassasalari yoshlarning individual ehtiyojlarini inobatga olib, ularga qulay o'quv sharoitlarini yaratishga intilmoqda. Zamonaviy dars usullari, didaktik o'yinlar va loyiha asosida o'qitish metodlari yoshlarning o'quv jarayonida faol ishtirok etishiga turtki bo'ladi.

Ta'lim muhitining yana bir muhim jihati shundaki, u yoshlarning kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Guruh bo'lib ishlash, bahs-munozaralarda ishtirok etish va turli ilmiy loyihalarni amalga oshirish natijasida yoshlar jamiyat bilan bog'lanish qobiliyatini mustahkamlaydi.

Yoshlar ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib, ularning o'quv jarayonidagi ishtiroki nafaqat individual taraqqiyot, balki butun jamiyat rivojlanishiga xizmat qiladi. Zamonaviy ta'lim usullari, to'g'ri motivatsiya va qulay ta'lim muhiti yoshlarning o'z bilimlarini chuqurroq egallashiga va kelajakda muvaffaqiyatga erishishiga yordam beradi. Shunday ekan, yoshlarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Yoshlarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki ularning kelajakdagi muvaffaqiyatini belgilovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Ta'lim faqatgina bilim olish jarayoni emas, balki yoshlarning tanqidiy fikrlash, mantiqiy tahlil qilish va jamiyatda faol ishtirok etish qobiliyatlarini shakllantiradigan asosiy institutlardan biridir. Zamonaviy ta'lim usullari, motivatsiya va ta'lim muhiti yoshlarning shaxsiy va kasbiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Ushbu maqolada yoshlarning ta'lim jarayonidagi roli, o'qish motivatsiyasiga ta'sir qiluvchi omillar hamda ta'lim muhitining ularning kelajak hayotiga bo'lgan ta'siri keng yoritiladi.

Yoshlar har doim jamiyatning faol a'zolari bo'lib, ularning ta'lim olishga bo'lgan intilishi nafaqat ularning individual rivojlanishiga, balki mamlakat taraqqiyotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ta'lim jarayoni yoshlarni yangi bilim va ko'nikmalar bilan boyitib, ularni kelajakdagi professional faoliyatga tayyorlaydi. Bugungi kunda innovatsion va interaktiv o'qitish usullari yoshlarning ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qilmoqda.

Zamonaviy ta'lim tizimi shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida tashkil etilgan bo'lib, bunda har bir o'quvchining qobiliyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlari inobatga olinadi. Masalan, loyiha asosida o'qitish, amaliy mashg'ulotlar va raqamli texnologiyalardan foydalanish yoshlarning faolligini oshiradi va ularning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini shakllantirish muhim ahamiyatga ega, chunki bu ularning keyinchalik turli muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi.

Yoshlarning ta'lim jarayonidagi faolligi ko'p jihatdan ularning motivatsiyasiga bog'liq. Motivatsiyaning asosiy manbalari quyidagilardan iborat:

O'qitish usullarining zamonaviyligi – interaktiv darslar, innovatsion texnologiyalar va amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Agar ta'lim jarayoni qiziqarli va interaktiv tarzda tashkil etilsa, yoshlar o'z bilimlarini mustaqil ravishda kengaytirishga harakat qiladi. O'quvchilar darslarga faollik bilan qatnashganda, ular nafaqat nazariy bilimlarni egallaydi, balki ularni amaliyotda qo'llash ko'nikmasiga ham ega bo'ladi.

Zamonaviy ta'lim metodikasi yoshlarning ta'lim jarayonidagi ishtirokini oshirishga yo'naltirilgan. Eng samarali ta'lim usullaridan quyidagilarni ajratib ko'rsatish mumkin:

Loyiha asosida o'qitish – o'quvchilar muayyan muammolarni mustaqil hal qilish orqali bilim oladi.

Kooperativ ta'lim – guruhda ishlash orqali yoshlar jamoaviy fikrlash va muammolarni birgalikda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli texnologiyalar asosida ta'lim – onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar va interaktiv dasturlar ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Tanqidiy fikrlash va mantiqiy tahlilga yo'naltirilgan metodlar – yoshlar o'rgangan bilimlarini tahlil qilish va mustaqil xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Ta'lim muhiti yoshlarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki va muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Quvonarlisi shundaki, bugungi kunda ta'lim muassasalari yoshlarning individual ehtiyojlarini inobatga olib, ularning bilim olish jarayoniga mos muhit yaratishga intilmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Vohidov Sh., G'afurov U. "Ta'lim nazariyasi va amaliyoti" – Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti, 2020.
2. Hasanov B. "Pedagogik innovatsiyalar va zamonaviy ta'lim usullari" – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
3. Yo'ldoshev N. "O'quvchilar motivatsiyasini oshirish usullari" – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
4. Dewey J. "Demokratiya va ta'lim" (O'zbek tiliga tarjima) – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021.
5. Vygotsky L.S. "Oliy psixologik jarayonlarning rivojlanishi" (O'zbek tiliga tarjima) – Toshkent: Innovatsiya, 2020.
6. Qosimov U. "Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodlari" – Toshkent: Ilm ziyo, 2017.
7. UNESCO. "Barqaror rivojlanish uchun ta'lim maqsadlari" – Toshkent: YUNESKO nashriyoti, 2017.
8. Karimov A. "Yoshlarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki" – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2016.
9. Mamarasulov D. "Shaxsiy rivojlanish va ta'lim" – Toshkent: Ma'naviyat, 2019.
10. Abduqodirov E. "Zamonaviy ta'lim texnologiyalari" – Toshkent: Sharq, 2022.